

- سرشناسه: شاملی، عباسعلی، ۱۳۳۹-
عنوان و نام پدیدآور: بایدها و نیایداهای مشاوره / عباسعلی شاملی، داوود رجب نیا.
مشخصات نشر: قم: نور الامین، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری: ۱۹۶ص.: مصور، جدول، نمودار؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک: 978-622-7156-60-7
یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۹۳]-۱۹۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع: مشاوره / Counseling
مشاوره -- جنبه‌های روان‌شناسی / Counseling -- Psychological aspects
مشاوره -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام / Counseling -- Religious aspects -- Islam
روان‌درمانی / Psychotherapy
شناسه افزوده: رجبی نیا، داود، ۱۳۴۷ -
رده بندی کنگره: ۶۳۷BF
رده بندی دیویی: ۳/۱۵۸
شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۶۲۹۳۹
این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است

NBP83

بایدها و نیایداهای مشاوره

مؤلف: عباسعلی شاملی، داوود رجبی نیا

ناشر: نورالامین

چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ شمارگان: ۵۰۰ قیمت:

باتشکر از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند

مدیر انتشارات: مصطفی نوبخت

ناظر چاپ: ایوب جمالی

مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری

pub.nooralamin@gmail.com

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

شماره تماس:

همراه: ۰۹۰۱۵۸۱۷۶۳ / خط ثابت: ۰۲۵۳۷۸۳۹۳۰۹ داخلی ۴۱۱ و ۲۱۰

بایدها و نبایدهای مشاوره

عباسعلی شاملی

داوود رجبی نیا

معارف اسلامی ناب، نیازِ بشرِ تشنه معنویت امروز است. در این دوران که بسیاری آن را عصر پایان جهان می‌دانند، گرایش به دین و معنویت، سرعتی شگفت یافته است. در این میان، اسلام بیشترین سهم را از این گرایش به دین دارد، و چرا چنین نباشد؟ اسلام، دین انسانی زیستن، عدالت‌پروری و عشق به هم‌نوع است و بشر این عصر، این گوهر گمشده را در اسلام ناب یافته است.

از سوی دیگر، گسترش پُرشتاب رسانه‌ها و ابزارهای انتشار اطلاعات، بی‌وقفه موجب پدید آمدن پرسش‌ها و شبهات جدیدی می‌شود که تا اندکی پیش از این، هیچ‌یک از آنها قابل تصور نبود. این انفجار اطلاعات، به‌ویژه در دنیای مجازی، اغلب فرصت ژرف‌اندیشی را از انسان سلب می‌کند و همین موجب شناخت نادرست یا ناقص از بسیاری امور، به‌ویژه مفاهیم و معارف دینی می‌گردد.

بنابراین، تبلیغ و نشر مؤثر معارف اسلامی ناب، رسالت خطیری است که بر عهده همه متولیان این امر می‌باشد. بدون تلاش خالصانه و آگاهانه برای رسیدن به این هدف، پتانسیل عظیمی که در گرایش بشر به معنویت در این عصر پدید آمده، به هدر خواهد رفت.

نشر «نورالامین» به سهم خود می‌کوشد تا بخش اندکی از رسالت عظیم نشر معارف اسلامی ناب را به بهترین شکل ممکن انجام دهد و در این راستا از پیشنهادها و انتقادهای همه فرهیختگان این عرصه، برای غنا بخشیدن به آثار خود استقبال می‌کند.

فهرست

- درآمد ۹
- فصل اول: کلیات ۱۱
- معانی مشاور، مراجع و مشاوره ۱۱
- مشاوره چیست؟ ۱۱
- مشاوره در اصطلاح نوین ۱۲
- مشاوره دینی ۱۳
- راهنمایی، مشاوره، روان درمانی و روان پزشکی ۱۵
- تشابه یا تفاوت مشاوره و مشورت ۱۶
- تفاوت مشاوره با روان درمانی ۱۷
- تفاوت روان شناس و روان پزشک ۱۸
- زمان مشاوره و استخراج ۱۸
- فصل دوم: اهداف مشاوره ۲۱
- اهداف معصومان علیهم السلام در مشورت ۲۱
- هدف از مشاور شدن ۲۲
- اهداف و انتظارات مراجع ۲۲
- گونه‌ها و اهداف مشاوره‌های مهم ۲۳
- اهداف مشاوره با همسر ۲۳
- اهداف مشاوره در زمینه تعلیم و تربیت دانش آموزان ۲۴

- ۲۵ فصل سوم: ویژگی ها و وظایف عمومی مشاور_____
- ۲۵ ویژگی های عمومی مشاور_____
- ۲۶ وظایف عمومی مشاور_____
- ۲۷ رعایت اصول اخلاق حرفه ای_____
- ۳۵ فصل چهارم: بایدها و نبایدهای مشاور شدن_____
- ۳۵ یادگیری مهارت های مشاوره_____
- ۳۶ آموزش عملی مشاوره_____
- ۳۷ بایسته های شرکت در یک جلسه مشاوره حقیقی_____
- ۳۸ نظارت و آموزشی مداوم مشاوران_____
- ۴۱ فصل پنجم: بایسته های مراحل مشاوره_____
- ۴۱ اول. مرحله آغازین_____
- ۴۲ دوم. مرحله ادامه مشاوره_____
- ۴۳ سوم. مرحله نهایی_____
- ۴۵ فصل ششم: بایدها و نبایدهای رابطه مشاوره ای_____
- ۴۶ اول: هم خوانی_____
- ۴۷ دوم: هم دلی_____
- ۴۸ سوم: توجه مثبت نامشروط (مثبت نگری بدون پیش داوری)_____
- ۵۰ چهارم: نقش تسهیل کنندگی و بازداری مشاوره_____
- ۵۱ فصل هفتم: مهارت ها و فنون مشاوره_____
- ۵۱ توجه به جنسیت، نژاد و قومیت مراجع_____
- ۵۱ هنرگوش دادن فعال_____
- ۵۳ انعکاس محتوا (بازگو کردن محتوای گفتار)_____
- ۵۵ انعکاس احساسات_____
- ۵۸ انعکاس محتوا و احساسات_____
- ۵۹ شیوه های دیداری، شنیداری و احساسی_____

- طرح سؤالات ۶۰
- خلاصه گویی ۶۴
- قاب‌گیری یا شکل‌دهی مجدد ۶۵
- رودررویی (مواجهه) ۶۷
- شرایط یک مواجهه و رودررویی خوب ۶۹
- مبارزه با عقاید و باورهای خودتخریب ۶۹
- اعتقاد به بایدها و نبایدها ۷۰
- بررسی جهت دستیابی به راه (کشف گزینه‌ها) ۷۲
- رابطه غیر کلامی ۷۴
- اقدام تسهیلی ۷۵
- پایان دادن به جلسه مشاوره ۸۱
- فصل هشتم: فرآیند یک جلسه مشاوره ۸۷**
- تدارک ۸۹
- مقدمه ۹۰
- شروع کار ۹۱
- گوش دادن فعال ۹۲
- تشخیص و توضیح مشکل ۹۳
- تسهیل در تغییر نگرش ۹۳
- بررسی گزینه‌ها و اقدام تسهیلی ۹۳
- ختم جلسه ۹۴
- فصل نهم: فرصت‌ها و چالش‌های مشاوره ۹۷**
- بی‌واسطگی تجربه مشاوره ۹۷
- نمای شخصیت واقعی در جریان مشاوره ۱۰۲
- فصل دهم: مشاوره و درمان (مشاوره تخصصی) ۱۰۵**
- مشاوره استرس ۱۰۵
- مشاوره آرامش و ارتباط مؤثر ۱۰۸

۱۱۱. مشاوره گروهی و خانوادگی
۱۱۲. مشاوره روان درمانی
۱۱۵. مشاوره زوج درمانی
۱۲۰. مشاوره طلاق درمانی
۱۲۳. مشاوره همسرگزینی
۱۲۸. مشاوره همسررداری
۱۳۸. مشاوره خویشتن داری جنسی
۱۴۰. مشاوره و درمان مراجع عصبانی
۱۵۱. مشاوره و درمان «فقدان و سوگ»
۱۵۷. مشاوره و درمان مراجع خودکشی‌گرا
۱۶۵. فصل یازدهم: بایسته های پیرامونی مشاوره
۱۶۵. آرایش اتاق مشاوره
۱۶۷. ثبت فرایند مشاوره و نگهداری سوابق (یادداشت‌های) جلسات مشاوره
۱۶۹. بخش‌های مهم یادداشت مشاوره
۱۷۱. لباس و دستمال کاغذی
۱۷۱. پیگیری غیبت مراجعان
۱۷۲. وظایف و ویژگی‌های منشی مشاوره
۱۷۳. فصل دوازدهم: چالش‌ها و آسیب‌های مشاوره برای مشاور
۱۷۳. فرسودگی از همدلی
۱۷۴. افسردگی کاری
۱۷۵. علائم افسردگی کاری
۱۷۷. علل فرسودگی کاری چیست؟
۱۸۰. درمان
۱۸۲. ملاحظات تکمیلی
۱۹۳. منابع و مآخذ

درآمد

مشاوره شاید از سخت‌ترین مشاغل باشد. مشاوره و فرایند آن دارای مراحل گوناگون و امور بسیار است که نقش محوری مشاور در آن غیر قابل انکار است زیرا کلید کمک به مراجع برای رفع مشکلاتش در چگونگی ارتباط میان مراجع و مشاور نهفته است.

مشاوره به صورت کلی در تمام عرصه‌های زندگی بشر به نحوی وجود دارد، اما از تاریخ بحث علمی آن نزدیک به ۱۱۰ سال می‌گذرد. مشاوره یکی از رشته‌های علمی است که بین رشته روان‌شناسی، علوم تربیتی، علوم اجتماعی، حقوق و زیست‌شناسی قرار گرفته است. این رشته مثل همه رشته‌ها، هر چه زمان گذشته، تغییر و تحول پیدا کرده و کامل‌تر شده است.

اهتمام این نگارش با تمرکز بر این نقش تاثیرگذار استوار بوده و در صدد است با محور قرار دادن کتاب «مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره: آموزش و کاربرد در مهارت‌های خرد در مشاوره فردی» نوشته دیوید گلدارد، ترجمه: سیمین حسینیان؛ بایدها و نبایدهای مشاور و مشاوره را به همراه مباحث تکمیلی، پیش روی خوانندگان به ویژه کاربران مشاوره قرار دهد. دلیل انتخاب این کتاب برای محور بودن،

کاربردی بودن و منبع مطالعاتی و آموزشی بودن برای نهادهای علمی به‌ویژه دانشگاه‌ها و مراکز مشاوره است.

این کتاب از عقاید متفاوت و از درمان‌های مختلف از جمله درمان گشتالتی، درمان منطقی هیجانی، برنامه‌ریزی عصب‌شناسی - زبانی استفاده می‌کند اما بیشتر از همه تأکید آن بر روش "مشاوره غیر مستقیم" یا بی‌رهنمود است که "کارل راجرز" آن را پایه‌گذاری کرده است. این یک روش مفید و نسبتاً بی‌خطر برای مبتدیان است. در این روش به جای لفظ بیمار از کلمه احترام‌آمیز مراجع استفاده می‌کند.»

امید که مجموعه پیش رو بتواند گرهی از کار مشاوران و مراجعان باز کند و به ایشان به‌ویژه به مشاوران دینی در عرصه مشاوره یاری رساند. ناگفته نماند، پنجره دیدگان ما همیشه به روی دیدگاه‌های خوانندگان فرهیخته باز است، پس ما را از پیشنهادهای و انتقادهای خود سیراب کنید.